

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	1222 Гідрологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1222
Назва ОП	Гідрологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Багрій Сергій Михайлович, Дроздова Анжеліка Володимирівна, Фесюк Василь Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	23.09.2021 р. – 25.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1xkOLG8gnTTNNBfEkxmohI1AUGaN_TVif/view?usp=sharing
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1nBPrhgovgjKem13-VFh4vzmlkJ7MFXEf/view?usp=sharing

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича належним чином забезпечується дотримання принципів академічної свободи, академічної доброчесності та студентоцентричного підходу під час навчання на ОП. Гарно налагоджена співпраця з стейкхолдерами, вони високо цінують наукові здобутки кафедри гідрометеорології та водних ресурсів, рівень кваліфікації випускників ОПП, вказують на унікальність та інноваційність ОПП. Правила вступу на ОП прозорі, чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень. Форми та методи навчання на ОП забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання ОПП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Форми контролю знань здобувачів ВО, а також критерії їх оцінювання є зрозумілими, чіткими, однозначними, дозволяють встановити досягнення здобувачами ВО результатів навчання, належним чином оприлюднюються, передбачають можливість апеляції та вирішення конфліктних ситуацій. Науково-педагогічні працівники, задіяні на ОПП, мають належну освіту, кваліфікацію, постійно працюють над оновленням та поліпшенням ОП, підвищують свою кваліфікацію. До аудиторних занять долучаються стейкхолдери. Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЗВО достатні для реалізації ОПП. Внутрішня система забезпечення якості освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОПП та освітній діяльності з реалізації ОПП. ЗВО оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. ОПП «Гідрологія», яка реалізується у Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича, є затребуваною, конструктивною, збалансованою і має хороші перспективи розвитку у нашій державі та її інтернаціоналізації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі та завдання ОПП чітко корелюють із місією та стратегією ЧНУ ім. Юрія Федьковича, визначаються з урахуванням позицій та потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших стейкхолдерів. ОПП враховує тенденції ринку праці. ЧНУ ім. Юрія Федьковича займає специфічну нішу на ринку праці, випускники затребувані в різноманітних організаціях Буковини та сусідніх регіонів, роботодавці в них зацікавлені. Зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему, формують фахові компетентності здобувачів ВО з гідрології. ОПП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє отримати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Здобувачі ВО за ОПП реалізують свою можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. Під час прийому на навчання враховуються особливості самої освітньої програми, ваги коефіцієнтів єдиного вступного іспиту з іноземної мови – 0,3, фахового випробування – 0,7. Дуже позитивним аспектом ОПП є глибока та всестороння співпраця з стейкхолдерами. Вона реалізується як шляхом долучення останніх до процесу реалізації ОПП, та і завдяки участі НПП, що викладають на ОП, в роботі Басейнових рад, виконанню госпдоговірної тематики. Позитивними практиками та сильними сторонами ОП «Гідрологія» є: раціональне поєднання навчального процесу та наукових досліджень; своєчасне інформування здобувачів ВО щодо навчального процесу; участь НПП, що викладають на ОП, у міжнародних проєктах, госпдоговірній темі та закордонних стажуваннях; НПП, що викладають на ОП, мають науковий та практичний досвід у сфері гідрології, це дозволяє якісно та змістовно викладати відповідні ОК; прозорість процедур конкурсного добору НПП, що забезпечує належний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП «Гідрологія»; ЗВО матеріально стимулює розвиток науково-педагогічної майстерності НПП. ЧНУ імені Юрія Федьковича надає повний комплекс навчально-методичного забезпечення, інформаційної, консультаційної, психологічної та соціальної підтримки. В університеті існує чітка політика вирішення конфліктних ситуацій. Також, сильною стороною є запроваджена у ЗВО система забезпечення якості вищої освіти на трьох рівнях і розуміння всіма учасниками освітнього процесу важливості їх залучення до системи внутрішнього забезпечення якості Інноваційним і зразковим є веб-сайт університету, де інформація викладена в логічному і зрозумілому вигляді, достатньо та доступно. Також дуже позитивним є розуміння необхідності налагодження зворотнього зв'язку з самими здобувачами, зокрема, шляхом їх анкетування. За цим показником в університеті гарна ситуація, анкетування проводиться регулярно, анкети включають питання, які стосуються різних сторін реалізації ОПП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Варто було б посилити в ОПП врахування регіонального контексту. Особливістю ОП є проведення частини занять з професійно-орієнтованих ОК та практик на базі установ, що займаються питаннями водних ресурсів в регіоні. Це дуже добре, але не дозволяє врахувати належним чином регіональний контекст. В назві жодної ОК з НП регіональний контекст також не звучить. В той же ж час – Буковина – унікальний регіон, що зумовлено його прикордонним положенням, рельєфом, ландшафтами, поверхневими водами, туристичною атрактивністю. Рекомендується: посилити врахування в ОП регіонального контексту, глибше прив'язатись до специфіки та проблем регіону. Це дозволить ЗВО чіткіше позиціонувати себе на ринку праці, посилить унікальність та привабливість ОПП для майбутніх вступників. ЕГ видається не зовсім логічним той факт, що ОПП передбачає асистентську практику в 11 сем. підготовки, а переддипломну – в 10 сем. Рекомендується: розглянути можливість зміни семестрів для проходження практик здобувачами ВО в цьому контексті. ПРН-3 передбачає вміння спілкуватись з експертами та фахівцями різного рівня інших галузей знань, в т.ч. в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі. Для цього до НП ОПП доцільно включити ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням. Перелік soft skills у Відомостях СО є дещо обмеженим, вони частково перетинаються із загальними компетентностями,

визначеними Стандартом вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю. Зокрема, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп, діяти соціально відповідально та свідомо, розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності тощо. Рекомендується: розширювати спектр соціальних навичок, зокрема, тих, що дають змогу випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці. В значній частині силабусів відсутні посилання на закордонні джерела та власні наукові дослідження НПП, що викладають на ОП. Рекомендується: звернути увагу на осучаснення переліку рекомендованої літератури в робочих програмах та силабусах. Невелика кількість публікацій НПП у наукових виданнях, що індексуються МНБ Scopus та WoS. Рекомендується НПП, що викладають на ОП: підвищити публікаційну активність у наукових виданнях, що індексуються МНБ Scopus та WoS. До проведення аудиторних занять за ОПП «Гідрологія» залучений 1 представник роботодавців. Рекомендується ЗВО: ширше залучати професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять. Матеріально-технічна база географічного факультету потребує значного оновлення для покращення проведення практичних занять. Кафедра, факультет та група забезпечення ОП не достатньо уваги приділяють результатам анкетувань щодо конфліктних ситуацій. Рекомендується: більше звертати увагу на результати анкетування здобувачів ВО, що допоможе ефективно запобігати конфліктним ситуаціям

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко сформульовані цілі, які корелюють із місією та стратегією розвитку ЗВО, окресленими у Стратегічному плані розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 р.р., що затверджений рішенням Вченої ради Університету 24.06.2019 р. У Відомостях СО та ОПП зазначено, що метою ОПП «Гідрологія» є забезпечення студентам здобуття знань, умінь та розуміння, які відносяться до областей наук про Землю, інших компетентностей за спеціалізацією «Гідрологія». Це дасть їм можливість виконувати свою роботу самостійно, бути підготовленими до успішного засвоєння складніших програм наукових дослідників у галузях гідрології та наукових менеджерів в галузі раціонального використання водних ресурсів, здобути освіту в області наук про Землю із широким доступом до працевлаштування. Місія ЗВО – інновативність, збалансованість, успіх, що реалізується через розвиток системи освіти та наукової діяльності шляхом підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства; розвиток наукових пріоритетів, наукових шкіл, інноваційної складової. Стратегія ЗВО реалізується шляхом забезпечення цілісної системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, науки та інновацій, що відповідає наявним і майбутнім суспільним потребам та є конкурентоспроможною на ринку освітніх і наукових послуг України та світу (<https://drive.google.com/file/d/oB1ffApaX3KANTThWYkpqR3FMNkRXVVMxRlZZcz1d2ZVdEZZ/view?resourcekey=0-R875tdwbnDpePJGkPjknRg>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб здобувачів ВО. На онлайн зустрічі із студентами, які навчаються на ОП, було з'ясовано, що при формуванні цілей та ПРН ОПП враховувалися позиція здобувачів ВО. Наприклад, магістри Кіщук М.С., Осташек П.Д. підтримали пропозиції щодо осучаснення змісту вибіркового ОК, висловлені на засіданні проектної групи ОПП «Гідрологія». Про це свідчить витяг з протоколу засідання проектної групи №2 від 8.04.2020 р. (<http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/103/proect.grupa.magistr/vutiag2%20ovid%20o8.04.2020.pdf>). Здобувачі ВО також мають можливість висловити свої пропозиції щодо цілей ОП та ПРН під час розгляду на кафедрі та захисту кваліфікаційних та інших наукових робіт. Під час формування цілей ОП та ПРН враховувались і пропозиції роботодавців. Зокрема, Настюк М.Г., завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, запропонував враховувати при оновленні ОПП сучасний досвід роботи ЦГМ, актуальні вимоги щодо моніторингу стану вод, прогнозування гідрологічних явищ та процесів, Геніч М.М., начальник відділу водних відносин, басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет, запропонував враховувати при оновленні ОПП сучасні вимоги щодо розробки планів управління річковими басейнами, досвід роботи басейнових рад (<http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/103/proect.grupa.magistr/vutiag2%20ovid%20o8.04.2020.pdf>). Це ж вони

підтвердили й на онлайн зустрічі з ЕГ. Окрім того, пропозиції стейкхолдерів відображені і в рецензіях на ОПП, які додаються до Відомостей СО. Так, зокрема, начальник управління екології Чернівецької ОДА Білоконь М. В. пропонує, зважаючи на той факт, що у Карпатському регіоні формується значна частина водних ресурсів України, змінити назву ОП на «Гідрологія і управління водними ресурсами». Долучення стейкхолдерів до розвитку ОП відбувається і в інших формах. Так, наприклад, у формі бінарних занять (http://geo.chnu.edu.ua/?page=ua/051specialties/50_nauky_pro_zemlyu/m4stakeholders). Під час оновлення ОПП, визначення її цілей та ПРН враховується й позиція академічної спільноти, що підтверджено ЕГ під час онлайн спілкування з НПП, що викладають на ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. Зокрема, мета ОПП передбачає, в т.ч. надання здобувачам освіти в області наук про Землю із широким доступом до працевлаштування. Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі наук про Землю. Також тенденції розвитку спеціальності враховані ПРН 1,2,4,7,10. ОПП відповідає вимогам ринку праці. Випускники ЗВО працюють за спеціальністю в установах та організаціях Чернівецької та інших областей України, зокрема, в Чернівецькому ЦГМ, БУВР річок Прут та Сірет, управлінні цивільного захисту населення Чернівецької ОДА, РОВР у Хмельницькій області (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01history/02fam>). Це було підтверджено ЕГ на зустрічі із представниками роботодавців. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням галузевого та регіонального контексту. Галузевий контекст враховується шляхом забезпечення відповідності вимогам стандарту ВО за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого рівня вищої освіти, який передбачає 9 ПРН. ОПП визначено 15 ПРН, в т.ч. і передбачені стандартом, і ПРН, пов'язані із розробкою планів управління річковими басейнами і застосуванням знань правових основ інтегрованого управління водними ресурсами, міжнародних угод, імплементації положень Водної Рамкової Директиви ЄС. Варто було б посилити в ОПП врахування регіонального контексту. У Відомостях СО сказано, що регіональний контекст враховано в описі особливостей (унікальності ОП) шляхом узгодження із положеннями Карпатської Конвенції, а також цілями Стратегії розвитку Чернівецької області. Проте в ОПП сказано, що особливістю ОП є проведення частини занять з професійно-орієнтованих дисциплін та практик на базі організацій, установ, що займаються питаннями гідрології та водних ресурсів в регіоні. Це дуже добре, але не дозволяє врахувати належним чином регіональний контекст. В назві жодної ОК з НП регіональний контекст не звучить. В той же ж час – Буковина – унікальний регіон в Україні, що зумовлено його прикордонним положенням, рельєфом, ландшафтами, поверхневими водами, туристичною атрактивністю. До речі, саме на цей момент звертають увагу в своїх рецензіях стейкхолдери (начальник управління екології Чернівецької ОДА Білоконь М.В.). Рекомендується ЗВО: посилити врахування в ОП регіонального контексту, глибше прив'язатись до специфіки та проблем регіону. Це дозволить закладу чіткіше позиціонувати себе на ринку праці, посилить унікальність та привабливість ОПП для майбутніх вступників. Під час розробки ОПП використано досвід реалізації аналогічних програм Варшавського університету. Зокрема, в контексті узгодження ОК. Проте посилання на сайт Варшавського університету у Відомостях СО неактивне. А також КНУ ім. Тараса Шевченка. Співставлення НП обох ОПП підтверджує їх кореляцію (https://geo.knu.ua/images/doc_file/navch_prog/gidrol/OOP_Gidro_integrovane_UVR_mag2020.pdf).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого (магістерського) рівня вищої освіти 21.11.2019 р. (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-103-M.pdf>) ОПП було переглянуто 30.06.2020 р. Оновлена редакція ОПП цілком відповідає вимогам діючого стандарту. Так, зокрема, в ОПП враховано всі ПРН, визначені стандартом, і доповнено такими, що пов'язані з навчанням власне гідрологів, удосконалена матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, структурно-логічна схема ОП. На обов'язкові ОК у НП припадає 73% (66 кред.) (https://drive.google.com/file/d/13pObVQYLWCo8XuHiRMXjdaA21UovQ_G/view). Вони охоплюють всі ПРН і забезпечують досягнення цілей ОП. Вибіркові ОК доповнюють обов'язкові ОК і дозволяють враховувати галузевий і регіональний аспект. Атестація випускників освітньої програми «Гідрологія» спеціальності 103 «Науки про Землю» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр з наук про Землю (спеціалізація: Гідрологія), освітня програма – «Гідрологія». Це також цілком відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого рівня вищої освіти

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП «Гідрологія» має чітко сформульовані цілі, які корелюють із місією та стратегією розвитку ЗВО, окресленими у Стратегічному плані розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 р.р. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших стейкхолдерів, достатньою мірою враховують тенденції розвитку спеціальності, вимоги ринку праці, галузевий контекст, досвід реалізації аналогічних вітчизняних (КНУ ім. Тараса Шевченка) та іноземних (Варшавський університет) освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Варто було б посилити в ОПП врахування регіонального контексту. У Відомостях СО сказано, що регіональний контекст враховано в описі особливостей (унікальності ОП) шляхом узгодження із положеннями Карпатської Конвенції, а також цілями Стратегії розвитку Чернівецької області. Проте в ОПП сказано, що особливістю ОП є проведення частини занять з професійно-орієнтованих дисциплін та практик на базі організацій, установ, що займаються питаннями гідрології та водних ресурсів в регіоні. Це дуже добре, але не дозволяє врахувати належним чином регіональний контекст. В назві жодної ОК з НП регіональний контекст не звучить. В той же ж час – Буковина – унікальний регіон в Україні, що зумовлено його прикордонним положенням, рельєфом, ландшафтами, поверхневими водами, туристичною атрактивністю. До речі, саме на цей момент звертають увагу в своїх рецензіях стейкхолдери (начальник управління екології Чернівецької ОДА Білоконь М.В.). Рекомендується ЗВО: посилити врахування в ОП регіонального контексту, глибше прив'язатись до специфіки та проблем регіону. Це дозволить закладу чіткіше позиціонувати себе на ринку праці, посилить унікальність та привабливість ОПП для майбутніх вступників

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП в контексті критерію 1 загалом відповідає рівню В. Вказані недоліки (недостатнє врахування регіонального контексту) не знижують суттєво якість підготовки здобувачів ВО за ОПП і можуть бути легко усунуті ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ надані для експертизи ОПП «Гідрологія», затверджені Вченою радою ЧНУ 03.07.2017 р. та 30.06.2020 р.). Обсяг обох ОПП – 90 кредитів ЄКТС, в т.ч. загальний обсяг обов'язкових компонентів у них становить 66 кредитів ЄКТС (73%), на дисципліни вільного вибору припадає 24 кредити ЄКТС (27%), на кваліфікаційну роботу магістра відведено 12 кредитів ЄКТС (13%). Це відповідає вимогам ст. 5 Закону України “Про вищу освіту” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>). В НП до ОПП 2020 р. всі ОК поділені на цикли загальної (29 кредитів ЄКТС) та професійної (25 кредитів ЄКТС) підготовки. Обидва цикли передбачають обов'язкові та вибіркові компоненти. Асистентська та переддипломна практики, науково-дослідна робота за темою (курсова), випускна кваліфікаційна робота відносяться до обов'язкових компонент професійної підготовки. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за цією спеціальністю також передбачає обсяг освітньо-професійної програми магістра – 90 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до ОПП, складають логічну взаємопов'язану систему. Це демонструє Структурно-логічна схема ОПП. Згідно цієї схеми, в I семестрі здобувачі ВО вивчають, переважно, ОК циклу

загальної підготовки: Педагогіка і психологія ВШ, Методика викладання географічних дисциплін у ВШ, Методологія і організація наукових досліджень у гідрології. В наступних семестрах превалюють ОК циклу професійної підготовки – Комп'ютерні та інтернет технології (Новітні методи аналізу гідрологічної інформації), Гідроєкологія та збалансоване використання водних ресурсів (Якість вод і гідроекобезпека), Басейнові системи та управління ними, Довгострокові та оперативні гідрологічні прогнози, Руслознавство та динаміка руслових потоків. Закінчується останній семестр підготовки асистентською практикою та випускною кваліфікаційною роботою. ЕГ видається нелогічним, що в НП асистентська практика в 11 сем. підготовки, а переддипломна – в 10 сем. Останній семестр навчання передбачає підготовку здобувачами ВО випускною кваліфікаційною роботою. Логічно використати для цього переддипломну практику. Натомість ОК загальної підготовки, необхідні здобувачам ВО для проходження асистентської практики, вивчені ними ще у 9 семестрі. І тому, на думку ЕГ, логічним є проходженням здобувачами ЕГ асистентської практики в 10 семестрі, а переддипломної – в 11 семестрі. Не дивлячись на це, ОК ОПП дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Так, зокрема, всі ПРН, які, як уже зазначено вище, відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого (магістерського) рівня, належним чином забезпечені нормативними ОК: ПРН-1 ОК: Руслознавство і динаміка руслових потоків, Сучасні математичні моделі у гідрологічних розрахунках і прогнозах, Басейнові системи та управління ними, Методологія та організація наукових досліджень у гідрології; ПРН-2 ОК: Педагогіка і психологія вищої школи, Методика викладання географічних дисциплін у ВШ, Басейнові системи та управління ними, Методологія та організація наукових досліджень у гідрології; ПРН-3 ОК: Методика викладання географічних дисциплін у ВШ, Методологія та організація наукових досліджень у гідрології; ПРН-4,5 ОК: Методологія та організація наукових досліджень у гідрології; ПРН-6 ОК: Басейнові системи та управління ними; ПРН-7 ОК: Сучасні математичні моделі у гідрологічних розрахунках і прогнозах, Методологія та організація наукових досліджень у гідрології, Довгострокові та оперативні гідрологічні прогнози; ПРН-8, 9 ОК: Басейнові системи та управління ними і т.д. Єдине зауваження ЕГ стосується ПРН-3, який передбачає вміння професійно спілкуватись, в т.ч. в міжнародному контексті. Згідно матриці відповідності він забезпечується 2 ОК методичного спрямування. На думку ЕГ, ці ОК не можуть повною мірою забезпечити досягнення ПРН-3, оскільки спілкування в міжнародному контексті вимагає знання іноземних мов. Рекомендується до НП ОПП включити ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 103 Науки про Землю визначає теоретичний зміст предметної області наук про Землю наступним чином: «знання основних теорій і концепцій будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі, її геосфер, планет земної групи, методології вивчення геосфер Землі і можливості їх використання для практичних потреб». Зміст ОПП «Гідрологія» відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Це досягається реалізацією наступних ПРН: ПРН-1. Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі; ПРН-2. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю; ПРН-4. Розробляти, керувати та управляти проектами в науках про Землю; ПРН-5. Планувати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом; ПРН-6. Вміти здійснювати екологічну оцінку, аудит, ліцензування, сертифікацію використання природних ресурсів, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків на окремих об'єктах природокористування; ПРН-7. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності; ПРН-8. Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їх організації, виробничої та організаційної структури управління; ПРН-9. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми; ПРН-10. Уміння вирішувати практичні задачі наук про Землю (за спеціалізацією) з використанням теорій, принципів та методів різних спеціальностей з галузі природничих наук. Всі ці ПРН забезпечені нормативними ОК циклів загальної та професійної підготовки, що обґрунтовано в попередньому підкритерії. Відповідність предметній області спеціальності 103 Науки про Землю досягається також шляхом застосування комплексу методів навчання, наведених в табл. 3 Матриця відповідності в додатках до Відомостей СО, і освоєнням самими здобувачами ВО методів дослідницької та практичної діяльності у сфері гідрології

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством.

Структура ОПП «Гідрологія» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі ВО можуть реалізувати своє право на індивідуальну освітню траєкторію шляхом вибору навчальних дисциплін, вибору тем курсових і випускних кваліфікаційних (магістерських) робіт, а також участі у внутрішній та зовнішній академічній мобільності. У ЗВО діє Положення про порядок реалізації студентами ЧНУ ім. Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін, затверджене Вченою радою ЧНУ ім. Юрія Федьковича 30.06.2020 р. (https://drive.google.com/file/d/18ToSVjeAfalvJrEnY189vLEUAFSg_HKFD/view). П. 3.2. цього Положення визначає процедуру вибору студентами навчальних дисциплін. Вона досить складна і тривала, включає 6 етапів. Перший етап – ознайомлення студентів із порядком, термінами та особливостями запису і формування груп для вивчення вибіркового навчальних дисциплін у ЗВО. Другий етап – ознайомлення студентів із переліками дисциплін і блоків (пакетів) вибору з НП ОПП «Гідрологія», чи з НП інших ОПП ЗВО. Третій етап – запис студентів на вивчення навчальних дисциплін. Четвертий етап – опрацювання заяв здобувачів ВО, перевірка контингенту і попередне

формування груп на спеціалізації, а також мобільних груп на вивчення вибіркових дисциплін. За результатами етапу здобувачам ВО, вибір яких не може бути задоволений з причин, перелічених у п. 2.4 Положення, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку. П'ятий етап – повторний запис студентів на вивчення вибіркових ОК. Шостий етап – остаточне опрацювання заяв студентів факультетами/інститутами/ проектними групами освітніх програм, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп на спеціалізації (профілі), а також мобільних груп на вивчення вибіркових дисциплін. На вибіркові дисципліни в ОПП відводиться 24 кредити ЄКТС. Це становить 27% обсягу ОПП і відповідає вимогам п. 15 ст. 62 ЗУ “Про вищу освіту”, який передбачає право здобувача на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною ОПП та НП, в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>). Право на індивідуальну освітню траєкторію здобувачі ВО ОПП «Гідрологія» реалізують шляхом вибору тем курсових і випускних кваліфікаційних (магістерських) робіт. На сайті ЗВО викладена орієнтовна тематика курсових і випускних кваліфікаційних (магістерських) робіт на цей рік, а також репозитарій робіт за попередні роки, Методичні рекомендації по написанню курсових та випускних кваліфікаційних робіт (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/04kursovi>). Під час спілкування ЕГ з НПП, що викладають на ОП, та здобувачами ВО підтверджено, що останні мають можливість реального вибору навчальних дисциплін. Про цю можливість вони регулярно інформуються деканатом, кураторами, НПП, що викладають на ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП «Гідрологія» передбачає переддипломну практику (10 семестр, 6 кредитів) і асистентську практику (11 семестр, 12 кредитів). Проведення практик регламентується у ЗВО Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Юрія Федьковича, затвердженим 31.08.2020 р. (<https://drive.google.com/file/d/1EMTdo9rzwmD6gmLzuThArr1uKS6U2Bj6/view>). Положення визначає мету і завдання практик, вимоги до програм практик, організації та проведення практик, права та обов'язки керівників практик та здобувачів ВО, вимоги до баз практик, а також до звітів за результатами проходження практик. Програми практик викладені на сайті ЗВО: переддипломна (<https://drive.google.com/file/d/188tpilowaVNO3Xusws2SPPRMDCKKFAoB/view>) і асистентська (<https://drive.google.com/file/d/1TrIgfNfQU-xKFcturldfwOmMnJoCm1CKs/view>). Також на сайті ЗВО наявні договори з базами практик: Управлінням екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА (https://drive.google.com/file/d/1qCk4KQv3X1Ew6_EGnE-OKQHvWPYPabT/view), Національним природним парком «Вижницький» (https://drive.google.com/file/d/1VrnW5-QeLH2MmdLLsTo4ToQjVAp_cFOn/view), Басейновим управлінням водних ресурсів річок Прут та Сипет (<https://drive.google.com/file/d/1tunMOjdoottjSORwzI-jwdNFTwv3KXmKH/view>), Чернівецьким обласним центром з гідрометеорології (<https://drive.google.com/file/d/1HSdSWHAFa9ykVoZnXmOmY3ufCleHhQvd/view>). Переддипломна практика за ОПП дозволяє здобути компетентності: ЗК-2 (вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми), ЗК-5 (здатність діяти соціально відповідально та свідомо), ФК-2 (знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства), ФК-3 (розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку), ФК-7 (знання фундаментальних положень гідрологічної науки), а асистентська: ЗК-2 (вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми), ФК-1 (розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності), ФК-4 (володіння сучасними методами дослідження), ФК-7 (знання фундаментальних положень гідрологічної науки). Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється також за рахунок проведення практичних, семінарських, лабораторних занять, організації самостійної роботи студентів, підготовки курсової та магістерської робіт. За результатами анкетування здобувачів другого рівня вищої освіти, що відбулися 2-3.09.2021 р., 83,3% задоволені, а 16,7% частково задоволені організацією та проведенням навчальних практик (<https://drive.google.com/file/d/1HGqYoUevHo7N1oVODLPJfXjCl3Bjk7Hr/view>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОПП дозволяє здобувачам вищої освіти здобути soft skills, які задекларовані цілями ОПП, а також необхідні для майбутньої професійної діяльності випускника програми. Ці навички формуються під час вивчення обов'язкових та вибіркових ОК. Наприклад, ОК Педагогіка і психологія вищої школи, Методика викладання географічних дисциплін у ВШ, Асистентська практика розвивають вміння формулювати і доносити до присутніх свою думку, спілкуватись з аудиторією тощо. Навички спілкування у науковій, фаховій, академічній спільноті, дотримання вимог академічної доброчесності, норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності забезпечує ОК Методологія та організація наукових досліджень у гідрології. Розуміння соціальних аспектів міжнародної співпраці, вміння комунікувати в міжнародному контексті формуються під час вивчення ОК Міжнародна співпраця в галузі гідрометеорології. Навички використання інформаційних технологій забезпечуються ОК Комп'ютерні та інтернет-технології в гідрології. У відомостях СО стверджується, що загалом такі соціальні навички як здатність реалізувати свої права і обов'язки перед суспільством, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, здатність діяти соціально-відповідально, когнітивна гнучкість та інші забезпечуються в ході всього навчально-виховного процесу підготовки магістрів-гідрологів. Сприяють розвитку soft skills й позааудиторні заходи, які відбуваються у ЗВО: науково-дослідна робота студентів, участь студентів у міжнародних конференціях, олімпіадах та конкурсах наукових робіт, публічні захисти курсових та магістерських робіт, зустрічі з представниками роботодавців та академічної спільноти, щорічні зустрічі з першокурсниками (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?>

page=ua/00news&data[16548][id]=15016), регулярні вебінари, присвячені академічній доброчесності ([http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news&data\[16548\]\[id\]=14594](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/00news&data[16548][id]=14594)) тощо. Проте, перелік soft skills у Відомостях СО є доволі обмеженим, вони частково перетинаються із загальними компетентностями, визначеними стандартом вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Зокрема, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп, діяти соціально відповідально та свідомо, розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності тощо. Рекомендується ЗВО: розширювати спектр соціальних навичок, зокрема, тих, що дають змогу випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці – лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, логічно і системно мислити, уміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, креативність тощо, а також формувати свою політику стосовно розвитку цих навичок у здобувачів ВО та НПП, що викладають на ОП. Для цього необхідно розглянути можливість включення до змісту ОПП ОК гуманітарного та суспільствознавчого спрямування.

7. Зміст освітньої програми урахуває вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування освітнього процесу, співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОПП регламентується у ЗВО Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича, затвердженим 30.09.2019 р. (https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhB1oazm cm_xUod7zrSsdCVN/view). Згідно п. 5.3 Положення, навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення обсягів СРС та аудиторних занять визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОПП. Обсяг ОПП «Гідрологія» у кредитах ЄКТС співпадає з фактичним навантаженням здобувачів та відповідає нормативним вимогам (1/3-1/2 – аудиторні заняття, 1/2-2/3 – самостійна робота), що підтверджено під час бесіди із здобувачами ВО, які навчаються за даною ОПП. Аналіз НП 2020 р. дозволив встановити, що семестр триває 20 тижнів (15 тижнів – теоретичне навчання, 2 тижні – індивідуальна робота, 3 тижні – сесія). Кількість аудиторних годин на тиждень не перевищує 18 год. Кількість форм підсумкового контролю на семестр – 5, з них 1-4 екзаменів. Серед аудиторних занять найбільше припадає на лекції 53%, 13,5% – на лабораторні заняття, 33,5% – на практичні заняття. Спілкування ЕГ зі здобувачами ВО під час інтерв'ювання засвідчило відсутність скарг щодо навантаження і на обсяг самостійної роботи. У результатах опитування, що викладені на сайті ЗВО, питання про співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП із фактичним навантаженням відсутнє. За результатами анкетування, проведеного 2-3.09.2021 р. 16,7% здобувачів більш-менш задоволені освітнім процесом, 75% – повністю задоволені, 8,3% – не можуть визначитись (<https://drive.google.com/file/d/1HGqYoUevHo7N1oVODLPJ fXjCl3Bjk7Hr/view>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

При підготовці здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за ОПП «Гідрологія» в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича не передбачена дуальна форма освіти

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів у кредитах ЄКТС відповідає вимогам ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 103 Науки про Землю. Зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему, формують наукові компетентності здобувачів ВО в галузі наук про Землю. Здобувачі ВО за ОПП реалізують свою можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до вимог п. 15 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту», ОПП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє отримати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОПП дозволяє здобувачам вищої освіти здобути soft skills, які задекларовані цілями ОПП, а також необхідні для майбутньої професійної діяльності випускника програми. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів у кредитах ЄКТС співпадає з фактичним навантаженням здобувачів та відповідає нормативним вимогам

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ видається не зовсім логічним той факт, що ОПП передбачає асистентську практику в 11 семестрі підготовки, а переддипломну – в 10 семестрі. Останній семестр навчання включає підготовку здобувачами ВО випускної кваліфікаційної роботи. Логічно використати для цього переддипломну практику. Натомість ОК загальної підготовки, необхідні здобувачам ВО для проходження асистентської практики, вивчені ними ще у 9 семестрі. І тому, на думку ЕГ, доцільним є проходженням здобувачами ВО асистентської практики в 10 семестрі, а переддипломної – в 11 семестрі. Рекомендується ЗВО: розглянути можливість зміни семестрів для проходження практик здобувачами ВО в цьому контексті. ПРН-3 передбачає вміння спілкуватись з експертами та фахівцями різного рівня інших галузей знань, в т.ч. в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі. Для цього до НП ОПП доцільно включити ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням. Рекомендується ЗВО: розглянути можливість вивчення здобувачами ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням. Перелік soft skills у Відомостях СО є доволі обмеженим, вони частково перетинаються із загальними компетентностями, визначеними Стандартом вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю». Зокрема, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп, діяти соціально відповідально та свідомо, розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності тощо. Рекомендується ЗВО: розширювати спектр соціальних навичок, зокрема, тих, що дають змогу випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці – лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, логічно і системно мислити, вміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, креативність тощо, а також формувати свою політику стосовно розвитку цих навичок у здобувачів ВО та НПП, що викладають на ОП. Для цього необхідно розглянути можливість включення до змісту ОПП ОК гуманітарного та суспільствознавчого спрямування.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертною групою зроблено рекомендації щодо зміни семестрів для проходження практик здобувачами ВО, поліпшення забезпечення ПРН-3 ОПП та розширення спектру соціальних навичок, які забезпечать на перспективу досягнення за цим критерієм інноваційного (взірцевого) характеру освітньої програми. Наразі, ОПП та освітня діяльність, загалом, відповідають Критерію 2 за рівнем В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2021 р. оприлюднені на офіційному сайті ЗВО за посиланням (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ЗВО у 2021 р. розроблені згідно з Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 р., затвердженими наказом МОН України від 15.10.2020 р. № 1274. Правила прийому у 2021 р. відповідають законодавству України у сфері вищої освіти, затверджені вченою радою Університету, розміщуються на вебсайті ЗВО, внесені до ЄДЕБО, діють протягом календарного року (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Особа може вступити до університету для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, магістра чи ОКР спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (спеціалізацією, напрямом підготовки), за умови успішного проходження вступних випробувань. Конкурсний відбір для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня/ОКР вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань у формі ЄВІ з іноземної мови, складеного у 2020 чи 2021 р.р. та фахового вступного випробування, складеного в рік вступу. Конкурсний бал (КБ) для таких вступників обчислюється за формулою: $КБ = 0,3 \times П1 + 0,7 \times П2 + 0,1 \times Д$, де П1 – оцінка ЄВІ або вступного іспиту з іноземної мови (за шкалою від 100 до 200 балів), П2 – оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів), Д – середній бал додатка до документа про освіту, на основі якого здійснюється вступ, у 200-бальній шкалі. Середній бал додатка до диплома бакалавра (спеціаліста, магістра) отримується шляхом переведення середнього арифметичного всіх оцінок із цього додатка за

5-бальною шкалою з округленням до сотих частин бала у 200-бальну шкалу. Фахові вступні випробування проводяться письмово, вимоги до них регламентуються програмами фахових випробувань, розробленими відповідними фаховими атестаційними комісіями на основі ОПП підготовки бакалаврів ЧНУ ім. Юрія Федьковича. У програмах містяться критерії оцінювання, структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників. Особливості самої освітньої програми під час прийому на навчання враховуються, ваги коефіцієнтів єдиного вступного іспиту з іноземної мови – 0,3, фахового випробування – 0,7.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/1qldRrM9nI2Hs23dnCYhN2vtYw3h0beRe/view>). Цей документ є доступним для всіх учасників освітнього процесу. Згідно п. 1.5 Положення, основними видами академічної мобільності для здобувачів є: внутрішня академічна мобільність, яка реалізується здобувачами ВО в ЗВО/наукових установах-партнерах у межах України; міжнародна академічна мобільність, яка реалізується здобувачами ВО в ЗВО/наукових установах-партнерах поза межами України, а також іноземними здобувачами вищої освіти в ЧНУ ім. Юрія Федьковича. П. 3.2. Положення визначає, що визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів ВО, прийнятої у країні ЗВО-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS. В п. 3.4 Положення чітко прописаний Порядок перезарахування, який визначається угодою, що підписується перед поїздкою на навчання. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі представленого здобувачем ВО документа з переліком і результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувача ВО, завіреного в установленому порядку в ЗВО-партнері. За результатами спілкування ЕГ з гарантом ОПП та здобувачами ВО на онлайн зустрічах встановлено, що прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності, на ОПП не було. Проте здобувачі ВО ознайомлені із можливостями академічної мобільності. Рекомендується: популяризувати академічну мобільність серед здобувачів ВО, в т.ч. і міжнародну, сприяти підвищенню інтернаціоналізації освітньої діяльності ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, яке було затверджено Вченою радою ЧНУ імені Юрія Федьковича 28.10.2019 р. (<https://drive.google.com/file/d/100CFtXHLrgqST43aFun6blUvZO7Zoz1/view>). У згаданому Положенні чітко прописані порядок та процедури визнання результатів неформальної освіти. Згідно п. 1.2. Положення, визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни ОП, оскільки вибіркові дисципліни здобувач може обирати самостійно з широкого переліку, що дає йому змогу вивчати те, чого він ще, на його думку, не знає. В п. 1.3 Положення йдеться, що ЗВО може визнати результати навчання у неформальній освіті як додаткові, в обсязі не більше 10% від загального обсягу по конкретній ОП. Власне, Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, чітко розписаний в п.п. 1.4-1.13 згаданого Положення. Здобувач ВО звертається із заявою до ректора ЗВО з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання. Для визнання результатів навчання у неформальній освіті попередньо створюється розпорядженням декана факультету/директора інституту фахова комісія. До неї входять: декан факультету/директор інституту; гарант ОП, на якій навчається здобувач; НПП, які забезпечують викладання дисципліни, що пропонується до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній освіті. За підсумками оцінювання фахова комісія оформляє протокол, у якому міститься висновок для деканату про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни. У разі негативного висновку фахової комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутись з апеляцією до ректора Університету. Відповідно до апеляції ректор створює наказом апеляційну комісію, яка за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, за ОПП «Гідрологія» не було. Рекомендується: популяризувати в межах ОПП можливості та перспективи, які відкриває перед здобувачами неформальна освіта. Це допоможе поліпшити якість освітньої програми, можливості та мотивацію здобувачів ВО в отриманні нових знань.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання у 2021 р. відповідають законодавству України у сфері вищої освіти, затверджені вченою радою Університету, розміщуються на вебсайті ЗВО та внесені до ЄДЕБО. Особливості самої освітньої програми під час прийому на навчання враховуються, ваги коефіцієнтів єдиного вступного іспиту з іноземної мови – 0,3, фахового випробування – 0,7. У ЗВО діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Юрія Федьковича. Цей документ є доступним для всіх учасників освітнього процесу. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, в якому чітко прописаний Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Обидва Положення доступні для всіх учасників освітнього процесу, викладені на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності, а також визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОПП не було. Здобувачі ВО частково ознайомлені із можливостями академічної мобільності, проте, на думку ЕГ, робота ЗВО по популяризації академічної мобільності вимагає поліпшення. Рекомендується: популяризувати академічну мобільність серед здобувачів ВО, сприяти підвищенню інтернаціоналізації освітньої діяльності ЗВО; популяризувати в межах ОПП можливості та перспективи, які відкриває перед здобувачами неформальна освіта. Це допоможе поліпшити якість освітньої програми, можливості та мотивацію здобувачів вищої освіти в отриманні нових знань.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня діяльність за ОПП «Гідрологія» відповідає Критерію 3 за рівнем В. ЗВО достатньою мірою забезпечений доступ до освітньої програми. Зроблені ЕГ зауваження (відсутні приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а також приклади визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті), в цілому, не є суттєвими і не впливають на якість підготовки за даною ОПП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання за другим рівнем вищої освіти для спеціальності 103 «Науки про Землю» за ОП «Гідрологія» здійснюється за очною формою та регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<http://surl.li/aetyu>). ЕГ ознайомилась зі змістом ОПП «Гідрологія», Відомостей СО та додатків до них і під час онлайн зустрічей пересвідчилась, що представлені форми та методи навчання й викладання відповідають досягненню заявлених у ОП цілей і ПРН. ЕГ встановила, що основними формами навчання є: лекційні, лабораторні та практичні заняття, самостійна робота, написання індивідуальних науково-дослідних завдань, проходження асистентської та переддипломної практики, виконання науково-дослідної роботи. Під час онлайн зустрічі із гарантом ОПП та здобувачами ВО встановлено, що на час карантину у ЗВО відбувається дистанційне навчання, розроблені дистанційні електронні курси ОК (<http://surl.li/aeuba>). Також під час онлайн зустрічі із здобувачами ВО з'ясовано, що академічна свобода забезпечується можливістю реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, а саме вільного вибору тем курсових, магістерських робіт, наукових досліджень. На зустрічах із гарантом ОП, НПП, що викладають на ОП, здобувачами ВО та допоміжними структурними підрозділами підтверджено, що проводяться опитування соціологічного лабораторію університету здобувачів ВО щодо їх потреб та інтересів, рівня їх задоволеності формами і методами навчання. Результати опитування розміщені на сайті кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (<https://cutt.ly/jERqWw6>). Проаналізувавши вищенаведені факти ЕГ оцінює застосовані методи навчання і викладання за даною освітньою програмою як такі, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за ОПП регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/kERrgeE>). Навчальні дисципліни забезпечені силабусами та робочими програмами. Зі слів гаранта ОП для ознайомлення із дисципліною для здобувачів ВО розроблено силабуси, які розміщені на сайті кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (<https://cutt.ly/dEE5mua>), а для повноти викладення курсу та наповнення його змістовними модулями використовуються робочі програми (<https://cutt.ly/dEE5mua>). Під час онлайн зустрічі із здобувачами ВО підтверджено, що їм своєчасно надається доступна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, із якою вони можуть ознайомитись на платформі електронного навчання (<https://cutt.ly/hERtpbo>) або на сайті кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (<https://cutt.ly/dEE5mua>). Критерії оцінювання результатів здобувачів ВО описані у силабусах та робочих програмах навчальних дисциплін, що відповідають вимогам вищої школи. ЕГ проаналізувала вищенаведені факти та встановила, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, яка представлена у вигляді силабусів та робочих програм навчальних дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП «Гідрологія». Це відображено у низці навчальних дисциплін, індивідуальних завданнях, курсовому проектуванні та написанні магістерської роботи. Під час онлайн зустрічей із НПП, що викладають на ОП, ЕГ встановлено, що для здобувачів ВО, згідно розпорядження декана географічного факультету, на кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів функціонує студентський науковий гідрологічний гурток, керівником якого є доцент кафедри А. М. Николаєв. Він повідомив, що завданнями гуртка є виявлення обдарованих студентів, які прагнуть до участі в наукових пошуках, розв'язання окремих наукових завдань та підготовка здобувачів ВО до участі у наукових конференціях, студентських конкурсах наукових робіт та семінарах. Результати наукових досліджень (підтвердження участі у конференціях, наукових семінарах, олімпіадах тощо) розміщені на сайті кафедри (<https://cutt.ly/2ERnH7Z>). Під час онлайн зустрічі із ЕГ здобувачі ВО підтвердили, що брали участь у роботі конференцій (<https://cutt.ly/2ERnH7Z>). Проаналізувавши вищенаведені факти ЕГ встановила, що ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП «Гідрологія».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освітніх компонентів для робочих програм та силабусів проводиться згідно Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8tHTz2vf_VmH4JOP/view). На онлайн зустрічі ЕГ із представниками роботодавців: начальником Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет Кавулею А.В., начальником відділу водних відносин, басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет Геніч М.М., начальником Управління екології та природних ресурсів Чернівецької обласної державної адміністрації Білоконем М.В., завідувачем сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології Настюком М.Г. було відзначено зацікавленість роботодавців в співпраці з ЗВО, а саме в контексті обговорення ОП та її оновлення (протокол засідання кафедри №2 від 8 квітня 2020 року). На онлайн зустрічі із здобувачами ВО ЕГ встановила, що на засідання кафедри, присвячені розгляду та вдосконаленню ОПП, запрошують студентів. ЕГ проаналізувала силабуси та робочі програми навчальних дисциплін та встановила, що перелік рекомендованих джерел для вивчення курсу складається, значною мірою, з підручників, підготовлених вітчизняними вченими та науковцями України. В більшій частині силабусів відсутні посилання на закордонні та власні наукові дослідження НПП, що викладають на ОП. На думку ЕГ слід звернути увагу на осучаснення переліку рекомендованої літератури в робочих програмах та силабусах.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Проаналізувавши надані документи ЕГ встановлено, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Так під час онлайн зустрічі з гарантом ЕГ встановлено, що ОПП «Гідрологія» розроблена з урахуванням зарубіжного досвіду підготовки магістрів, а саме програми Варшавського університету. Гарант ОПП Ющенко Ю.С. є експертом у міжнародному проєкті (<https://merg.gov.ua/news/33450.html>), приймав участь в заходах по імплементації Водної рамкової директиви ЄС в Україні. ЕГ встановлено, що НПП, які

викладають на ОП, проходили стажування та підвищення кваліфікації у ЗВО Словаччини та Польщі (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 5).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивними практиками та сильними сторонами ОП «Гідрологія» є раціональне поєднання навчального процесу та наукових досліджень, що реалізується в ЗВО студентським науковим гідрологічним гуртком при кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів, своєчасне інформування здобувачів ВО щодо навчального процесу, участь НПП, що викладають на ОП, у міжнародних проєктах, госпдоговорній темі та закордонних стажуваннях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

В більшій частині силабусів відсутні посилання на закордонні та власні наукові дослідження НПП, що викладають на ОП. Рекомендується: звернути увагу на осучаснення переліку рекомендованої літератури в робочих програмах та силабусах. Додати до переліку посилання на закордонні та власні наукові дослідження.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Проаналізувавши вищенаведені факти ЕГ прийшла до висновку, що форми та методи викладання та навчання відповідають досягненню передбачених ОПП цілей і запланованих результатів навчання, які базуються на студентському підході. Професійний досвід гаранта ОП та кваліфікація НПП, що викладають на ОП, не викликає сумнівів щодо якості викладання та навчання за ОПП, а також формування у здобувачів ВО теоретичних, практичних та наукових навичок. На думку ЕГ, ОПП «Гідрологія» відповідає критерію 4 за рівнем В з окремими недоліками та зауваженнями, котрі можна виправити протягом короткого терміну шляхом внесення змін у робочі програми та силабуси ОК.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання в ЗВО регулюються: Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/LETmZYd>), Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/IETQqUC>), Положенням про рейтинг студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/OETQgJb>). Під час зустрічей із здобувачами ВО, НПП, що викладають на ОП, гарантом ОПП було встановлено, що оцінювання навчальних досягнень здобувачів проводиться за національною шкалою та 100-бальною шкалою ECTS. Протягом семестру здобувачі ВО проходять різні форми контролю, а саме поточний контроль (тести, письмові аналітичні завдання, усне фронтальне опитування, презентації), підсумковий семестровий контроль (залік, екзамен та атестація студента). Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, що з'ясовано під час зустрічі із здобувачами ВО. ЕГ проаналізувала результати анкетування щодо задоволеності студентів методами викладання навчальних дисциплін за ОПП «Гідрологія» (<https://cutt.ly/wETUVVY>), в якому взяли участь 10 із 17 магістрів першого та другого року навчання (59%). За результатами анкетування 90% здобувачів ВО задоволені методами викладання навчальних дисциплін і 10% не задоволені.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП «Гідрологія» розроблена згідно стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 103 Науки про Землю (<https://cutt.ly/EEt8Kxi>), який затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1453. Згідно вимог стандарту атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Під зустрічі із гарантом ОПП, НПП, що викладають на ОП, здобувачами ВО з'ясовано, що перед захистом магістерські роботи проходять перевірку на плагіат на кафедрі та у бібліотеці ЗВО. ЕГ були надані кваліфікаційні роботи здобувачів ВО та звіти про перевірку робіт на унікальність в системі Unichек (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 2.1-2.5). Атестація здійснюється екзаменаційною комісією, яка формується згідно Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/WET4JXa>)

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентуються Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/JET5JOQ>). Під час онлайн зустрічі із здобувачами ВО з'ясовано, що вони завчасно повідомлені про дати заліків та іспитів, форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Оцінювання захисту асистентської та переддипломної практики відбувається згідно Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/HEYqivo>). Правила забезпечення об'єктивності екзаменаторів і порядок ліквідації академічної заборгованості прописані у Положенні про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/сEYqWYh>). Здобувачі ВО, які отримали під час семестрового контролю незадовільні оцінки FX, можуть ліквідувати академічну заборгованість у визначені терміни до початку наступного навчального року. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів: перший раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку F, то він відраховується з університету або залишається на повторний курс. Оскарження результатів атестації проводиться згідно Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/9EYqMxU>). На онлайн зустрічі із допоміжними структурними підрозділами ЕГ з'ясовано, що в університеті для перевірки об'єктивності екзаменаторів та рівня залишкових знань впроваджена практика ректорських контрольних робіт. Також здобувач ВО має право оскаржити результати поточного і семестрового контролю в деканаті. В цьому випадку розпорядженням декана створюється комісія у складі представника деканату, завідувача кафедри й викладача, яка перевіряє результати поточного і семестрового контролю і, за необхідності, повторно приймає іспит або залік (результат якого є остаточною). Випадків оскаржень на ОПП «Гідрологія» не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Процедура дотримання академічної доброчесності регулюється: Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/OEYryHn>), Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/eEYrbW4>), Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/dEYrESE>), Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/KEYrU4h>) та Статутом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (розділ 8) (<https://cutt.ly/TEYrSf8>). На онлайн зустрічах із представниками студентського самоврядування та допоміжними структурними підрозділами ЕГ з'ясувала, що у ЗВО функціонує комісія з доброчесності Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та проводиться анонімно опитування студентів щодо дотримання норм академічної доброчесності. На онлайн зустрічах із здобувачами ВО, гарантом ОПП підтверджено, що кваліфікаційні роботи проходять перевірку на плагіат в системі Unichек, що підтверджує онлайн-звіт. В ньому відображено інформацію щодо текстових збігів, цитат, вилучень у відсотковому співвідношенні (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 2.1-2.5). У ЗВО працює постійна комісія з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту, висновки якої враховуються при зарахуванні на наукові посади, наданні рекомендацій на присудження вчених звань (<https://cutt.ly/pEYjeFA>). На географічному факультеті також функціонує комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/сEYJltg>). Питання, які стосуються академічної доброчесності, обговорюється під час тренінгів, засідань Вченої ради та методичної ради факультету, інформація розташовується на сайті Університету (<https://cutt.ly/kEYj5Pa>). На ОПП «Гідрологія» порушень академічної доброчесності не було. Проаналізувавши результати анонімного анкетування здобувачів ВО «Молодь проти корупції», ЕГ встановила, що 88,9% студентів не стикались із проявами корупції та 44,4% студентів знають, що таке Етичний кодекс Університету, який є у вільному доступі для здобувачів вищої освіти та НПП (<https://cutt.ly/FEYznin>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивними практиками та сильними сторонами у ЗВО є: 1) форми і методи навчання та контролю знань здобувачів ВО, що базуються на врахуванні студоцентрованого підходу і принципів академічної свободи; 2) своєчасне інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес та доступність до інформації щодо освітнього процесу; 3) вільний доступ на сайті ЗВО до нормативних документів, що стосуються академічної доброчесності та врегулювання конфлікту інтересів; 4) раціональне поєднання навчання і наукових досліджень; 5) проведення систематичних опитувань щодо прозорості та зрозумілості критеріїв оцінювання здобувачів ВО та висвітлення їх результатів на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Проаналізувавши вищенаведені факти та докази, ЕГ прийшла до висновку, що нормативне забезпечення процедури оцінювання знань здобувачів ВО доступне та зрозуміле. Здобувачі ВО ознайомлені з процедурою оцінювання, мають змогу долучатись через анкетування (опитування) та оцінювати її ефективність і прозорість. ЗВО сприяє академічній доброчесності, особливої уваги заслуговує використання системи Unicheck, яка допомагає здобувачам пройти перевірку кваліфікаційних робіт на плагіат. Хорошою практикою у ЗВО є раціональне поєднання навчання і наукових досліджень. ОПП «Гідрологія» відповідає вимогам критерію 5, характеризується інноваційністю та зразковістю, та може бути оцінена рівнем А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Забезпечення другого (магістерського) рівня за ОПП «Гідрологія» здійснюється 5 НПП, серед яких 1 доктор географічних наук, 4 кандидати наук (3 із них географічних та 1 педагогічних наук). Відповідні дисертації за спеціальністю 11.00.07 – Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, що свідчить про відповідність НПП навчальним дисциплінам, які вони викладають. На запит ЕГ гарантом ОПП наданий список праць та публікацій НПП (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 8). Проаналізувавши надані матеріали, ЕГ підтверджує, що практично всі викладачі мають наукові публікації за профілем викладання. Вони опубліковані в фахових періодичних виданнях України та закордонних виданнях. Також видані підручники та навчальні посібники, монографії, навчально-методичні посібники. ЕГ звертає увагу на невелику кількість публікацій у наукових виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science. Виходячи із вищевикладених фактів ЕГ вважає, що професійна та академічна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОП «Гідрологія», забезпечує досягнення цілей освітньої програми та програмних результатів навчання. Рекомендується НПП, що викладають на ОП: підвищити публікаційну активність у наукових виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору НПП регулюється: Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/JE1LJEV>) та Положенням про постійну комісію з питань регламенту та кадрової політики при Вченій раді географічного

факультету (<https://cutt.ly/eEIKMho>). За результатами онлайн зустрічей із гарантом ОПП, НПП, що викладають на ОП, допоміжними структурними підрозділами ЕГ підтверджено, що конкурсний добір НПП відбувається прозоро, відповідає вищенаведеним положенням і дозволяє забезпечити належний науково-педагогічний рівень для успішної реалізації ОПП «Гідрологія».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі із роботодавцями ЕГ з'ясувала, що ЗВО активно і всесторонньо залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП «Гідрологія». Про це свідчать укладені угоди про співпрацю із Чернівецьким обласним центром з гідрометеорології, Басейновим управлінням водних ресурсів річок Прут та Сірет, Управлінням екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА, Національним природним парком "Вижицький" (<https://cutt.ly/QEIXRpz>). Також роботодавці долучаються до обговорення та удосконалення ОПП, приймають участь в засіданнях кафедри та групи забезпечення ОПП «Гідрологія» (<https://cutt.ly/4EICgpS>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ підтверджує, що Настюк М.Г., завідувач сектору гідрологічних спостережень відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, працює на кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів на умовах зовнішнього сумісництва і викладає ОК Довгострокові та оперативні гідрологічні прогнози. Це дуже позитивна практика. Проте рекомендується ЗВО: ширше залучати професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

На онлайн зустрічах із адміністрацією ЗВО та гарантом ОПП, з'ясовано, що ЗВО сприяє професійному розвитку НПП, що викладають на ОП, та й, в цілому, усіх НПП Університету. Підвищення кваліфікації НПП регламентується Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/3EIBDtn>). На запит ЕГ надані документи (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 5), що підтверджують підвищення кваліфікації як у ЗВО та наукових установах України, так і в іноземних закладах (навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності. Так при перехресних зустрічах із адміністрацією ЗВО, гарантом ОП, НПП та допоміжними структурними підрозділами, з'ясовано, що окрім матеріального стимулювання за результатами рейтингу НПП та рейтингу кафедр (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 6.3-6.7) ЗВО також стимулює та матеріально підтримує стажування викладачів у закордонних навчально-освітніх закладах. Під час стажування за викладачем зберігається заробітна плата, згідно колективного договору (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 6.2) Серед НПП, що викладають на ОП, підвищили свою кваліфікацію за кордоном: Ющенко Ю.С., Пасічник М.Д., Паланичко О.В., (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 5), нагородами відзначені: Ющенко Ю.С., Пасічник М.Д., Паланичко О.В., Ніколаєв А.М., Настюк М.Г. (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 6.8).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами та позитивними практиками є: 1) НПП, що викладають на ОП, мають науковий та практичний досвід у зазначеній сфері, це дозволяє якісно та змістовно викладати відповідні ОК. 2) Прозорість процедур конкурсного добору НПП, що забезпечує належний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП «Гідрологія». 3) ЗВО матеріально стимулює розвиток науково-педагогічної майстерності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами є: 1) невелика кількість публікацій у наукових виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science. Рекомендується НПП, що викладають на ОП: підвищити публікаційну активність у наукових виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science. 2) До проведення аудиторних занять за ОПП «Гідрологія» залучений 1 представник роботодавців. Рекомендується ЗВО: ширше залучати професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять, проводити онлайн семінари, тренінги де будуть залучені усі учасники навчального процесу.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертною групою зроблено рекомендації щодо підвищення публікаційної активності НПП, що викладають на ОП, у наукових виданнях, які індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science, ширшого залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять. Врахування висловлених рекомендацій забезпечить на перспективу досягнення за цим критерієм інноваційного (взірцевого) характеру освітньої програми. Наразі, ОПП та освітня діяльність, загалом, відповідають Критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси є достатніми для реалізації ОПП «Гідрологія». В освітньому процесі використовується матеріально-технічна база географічного факультету. Аудиторії для лекційних занять обладнані мультимедійним обладнанням, окрім цього є комп'ютерні класи з програмними продуктами ArcGIS, QGIS, CorelDraw, які використовуються для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти. Також, при підготовці магістрів використовується навчально-наукова геофізична лабораторія, до якої входять сейсмічна та метеорологічна станції (<http://geo.chnu.edu.ua/?page=ua/04subdiv/02geophyslab>). Однак, гарант та представники адміністрації наголошують на необхідному оновленні матеріально-технічних ресурсів, що використовуються для реалізації ОП. В ЧНУ ім. Ю.Федьковича розвинена інфраструктура – наявні 6 гуртожитків, спортивні клуби, майданчики, студентський клуб, медпункт, кафе та їдальня тощо. Бібліотека університету (<http://library.chnu.edu.ua/>) налічує понад 2 700 000 примірників. Все необхідне навчально-методичне забезпечення (навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, силабуси, графіки консультацій, методичні вказівки до окремих видів робіт) розміщене на сайті кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student>) та на платформі дистанційного навчання (<https://moodle.chnu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів. На сайті університету (<http://www.chnu.edu.ua/>) та на сторінках факультету, кафедри є вся необхідна для навчання та роботи інформація. Зокрема, навчально-методичні матеріали (навчальні плани, робочі програми, силабуси тощо) (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student>), нормативні документи (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03deanoff/07normodoc>, http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs), інформація щодо наукової роботи (<http://science.chnu.edu.ua/>) тощо. В навчальних корпусах ЧНУ ім. Ю.Федьковича обладнані точки доступу до мережі Internet.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. В ЧНУ ім. Ю. Федьковича функціонує відділ охорони праці та радіаційної безпеки (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/02%20strukt_univ/25%20ohorona), до повноважень якого відноситься проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних факторів, запобігання нещасним випадкам тощо. Цим

відділом регулярно проводяться інструктажі та навчання. Задля здійснення психологічної та соціально-педагогічної підтримки створено Соціально-психологічний центр (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/040_sots_psykh_tsentr). Для моніторингу потреб та інтересів здобувачів вищої освіти Центром забезпечення якості вищої освіти та організації освітнього процесу та органами студентського самоврядування регулярно проводяться анонімні опитування (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/07oput>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує освітню, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів. Всю інформацію щодо освітнього процесу здобувачі можуть дізнатись з сайту університету (<http://www.chnu.edu.ua/>), і, відповідно, сторінок факультету (<http://geo.chnu.edu.ua/>) та кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/>). Також, здобувачам інформаційно-консультативна підтримка надається науково-педагогічними працівниками, адміністративним персоналом, кураторами академічних груп. Під час дистанційної та змішаної форм навчання здобувачі навчаються за допомогою системи Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/>), розклад навчальних занять та консультації з приводу освітнього процесу отримують в створених Viber та Telegram-групах, окрім цього кожному здобувачеві та НПП створено корпоративні електронні пошти для безперешкодної комунікації. За надання психологічної підтримки відповідає Соціально-психологічний центр (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/040_sots_psykh_tsentr). Соціальну та консультативну підтримку також надає Студентський парламент університету та географічного факультету (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/02%20stud_parlam). Органами студентського самоврядування проводяться заходи щодо популяризації громадської, культурно-мистецької, спортивної та наукової діяльності, академічної доброчесності. Профспілкова організація студентів (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/03%20profspilka) займається не лише організаційно-масовою роботою, а й лобюванням прав студентів університету, їх оздоровленням тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича створює умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами, згідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Ю. Федьковича (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWuTRXbI5-Gg/view). Університет надає можливість навчання в дистанційному режимі за допомогою платформи Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/>), де також розміщене навчально-методичне забезпечення відповідних дисциплін. Окрім цього, здобувачі вищої освіти можуть навчатись на перших поверхах корпусів університету, згідно з «Технічним висновком про можливість доступності закладів ЧНУ ім. Федьковича в м. Чернівці для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (https://drive.google.com/file/d/1WBqDOjzbKgTFJvKmVtAeYy3zwjDql9_Q/view). Прикладів навчання осіб з особливими освітніми потребами на ОП не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В університеті існує чітка та зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Вони регламентуються наступними нормативними документами: Статутом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnVm9xSzJHdW51X3BVdTRSMWoxUjlnb1dRYzFr/view?resourcekey=0-S-VTuQ81cyYfigMt1-HRcA>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SFN1Uk5YMTlJ/view?resourcekey=0-LTsp86siLK9yW7XU6G14Ug>), Правилами академічної доброчесності у ЧНУ ім. Ю.Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view), Етичним кодексом ЧНУ ім. Ю.Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view), Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу ЧНУ ім. Ю.Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view) тощо. В університеті функціонує центр соціально-психологічної підтримки (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/040_sots_psykh_tsentr), який надає консультації для вирішення конфліктних ситуацій. Також, на факультеті створено скриньку довіри для отримання звернень, як в електронному (http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/071skrynka_doviry), так і в фізичному варіанті. Під час зустрічі з представниками здобувачів вищої освіти, ЕГ пересвідчилась в тому, що вони обізнані щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій. Представниками адміністрації та сервісних підрозділів було запевнено, що під час реалізації ОП конфліктних ситуацій не виникало. Однак, в результатах опитування «Молодь проти корупції (19.02-17.03.2021

р.)» 22,7% респондентів вказали, що стикались з проявами корупції в університеті. Адміністрацією ніяких кроків задля вирішення цієї ситуації вжито не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО створює належні умови для реалізації ОПП «Гідрологія». Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича надає повний комплекс навчально-методичного забезпечення, інформаційної, консультаційної, психологічної та соціальної підтримки. Бібліотека університету має багатий фонд наукової, навчальної та методичної літератури. В університеті існує чітка політика вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення географічного факультету потребує значного оновлення для покращення проведення практичних занять. Це стосується обладнання метеорологічної станції, такого обладнання кафедри як гідрометричні млинки, батометри, дночерпаки тощо. Окрім цього, слід розширити перелік програмних засобів, які застосовуються у навчальному процесі. Наразі використовуються лише програмні комплекси ArcGIS, QGIS, CorelDraw. Кафедра, факультет та група забезпечення ОП не приймають до уваги результати анкетувань щодо конфліктних ситуацій. Рекомендується більше звертати увагу на результати анкетування здобувачів ВО, що допоможе ефективно та оперативно вирішувати конфліктні ситуації (особливо, стосовно проявів корупції) на ОПП «Гідрологія», якщо вони виникатимуть.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітньо-професійна програма «Гідрологія» має ряд сильних сторін за критерієм 7. До них ЕГ може віднести належні умови для навчання та роботи учасників освітнього процесу, потужний бібліотечний фонд та багатосторонню підтримку здобувачів вищої освіти. Однак, присутні незначні недоліки: потреба в оновленні матеріально-технічного забезпечення, відсутність уваги зі сторони адміністрації факультету та кафедри до результатів анкетувань здобувачів ВО. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7, однак присутні недоліки, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП регламентуються наступними нормативними документами: Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Ю. Федьковича (https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWuTRXb15-Gg/view), Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ ім. Ю. Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8tHTz2vfVmH4JOP/view). Відповідно до цих нормативних документів ОПП «Гідрологія» була оновлена у зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, та введена в дію наказом ректора №181 від 01.07.2020 р. Відповідно до стандарту було оновлено загальні компетентності – прибрано ЗК 6 та ЗК 7; змінено перелік фахових компетентностей; розширено перелік програмних результатів навчання. Окрім цього, було отримано відгуки-рецензії від стейкхолдерів (роботодавців) даної ОП

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процедур забезпечення якості вищої освіти. На географічному факультеті, кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів проводяться анонімні опитування студентів наступної тематики: «Вільний вибір вибіркових дисциплін здобувачами вищої освіти», «Задоволеність методами викладання навчальних дисциплін», «Про співпрацю викладача і студента при викладанні навчальних дисциплін», «Молодь проти корупції». Результати опитувань розміщено на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/070put>). Також здобувачі вищої освіти, як представники органів студентського самоврядування, входять до складу Вченої ради географічного факультету (http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/1/vchena_rada/sklad%20vchenoi%20radu_.pdf), де вони можуть висловлювати свої пропозиції щодо поліпшення ОК та ОПП. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами ВО, було виявлено, що ними було висунуто пропозицію про збільшення кількості практичних занять, однак через карантинні обмеження та дистанційну форму навчання цього зроблено не було.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича існує практика залучення роботодавців до процедур забезпечення якості вищої освіти за такими сценаріями: укладання договорів про співпрацю, рецензування роботодавцями ОПП, керівництво магістерськими та курсовими роботами, участь в роботі ДЕК. Рецензії роботодавців на ОПП «Гідрологія» розміщено на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/11op/02magistr>). Так, начальником Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, Негайдаловою Т.М., було запропоновано ввести до складу групи забезпечення ОПП завідувача сектору спостережень Відділу гідрології Чернівецького обласного центру з гідрометеорології Настюка М.Г., що було враховано в редакції ОПП «Гідрологія» 2020 року

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. В університеті існує Асоціація випускників (<https://alumni.chnu.edu.ua/>), яка створена для розвитку корисного середовища для розвитку випускників та студентів. Окрім цього, кар'єрним шляхом випускників цікавиться науково-педагогічний та адміністративний персонал. Інформація про відомих випускників розміщена на сторінці факультету (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02about/04vupysknuku>). Самі випускники також підтримують стосунки з представниками випускової кафедри.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує Центр забезпечення якості вищої освіти та організації освітнього процесу (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/02%20strukt_univ/04%20navch_vid), який у своїй діяльності керується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Основним завданням центру є відстеження та аналіз якості організації освітнього процесу на факультетах та кафедрах. Представниками центру принаймні два рази протягом навчального року проводяться анонімні опитування здобувачів, щодо їх оцінки якості освітнього процесу, задоволеності студентів методами викладання навчальних дисциплін. Результати опитувань розміщені на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/070put>). Однак, і студенти через свої об'єднання проводять певний моніторинг якості вищої освіти. Так було проведено опитування студентів географічного факультету «Молодь проти корупції» (19.02-17.03.2021 р.), за результатами якого 11,4% респондентів вказали, що їм відомі прояви хабарництва з боку викладача географічного факультету, ще 23,3% вказали, що їм відомі прояви хабарництва з боку викладачів іншого факультету. Представниками адміністрації результати анкетування від 19.02-17.03.2021 р. прийняті до уваги не були, оскільки особисто здобувачі вищої освіти до адміністрації не звертались.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП «Гідрологія» проходить первинну акредитацію. Однак, в 2016 році було проведено акредитацію напряму 8.04010503 «Гідрологія». За рекомендаціями експертної комісії науково-педагогічними представниками кафедри було активізовано участь в міжнародних проєктах та заключення госпдоговірних тем. Водночас, було посилено публікативну діяльність науково-педагогічних працівників.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ЧНУ ім. Ю.Федьковича запроваджена система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що регламентується наступним нормативним документом (<https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsytrp/view>). Ця система створена згідно з Законами України та відповідними стандартами. Система функціонує на 3 рівнях: здобувачі вищої освіти та їх об'єднання, які займаються підтримкою інших здобувачів; науково-педагогічні представники, проєктні групи, гаранті ОП, роботодавці, які безпосередньо залучені до реалізації ОП; керівники структурних підрозділів, які забезпечують якість на найвищому рівні. Під час проведення зустрічей з учасниками освітнього процесу ЕГ встановила, що і академічний персонал, і здобувачі, і роботодавці розуміють важливість їх залучення до перегляду, моніторингу та періодичного оновлення ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До позитивних практик в контексті Критерію 8 можна віднести постійне залучення роботодавців до перегляду ОПП «Гідрологія» та включення представника роботодавців до проєктної групи. Також, сильною стороною є запроваджена система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на трьох рівнях і розуміння всіма учасниками освітнього процесу важливості їх залучення до системи внутрішнього забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною в контексті Критерію 8 є недостатнє врахування адміністрацією думок студентів, які вони висловлюють в опитуваннях. ЕГ рекомендує проводити не лише анонімні анкетування здобувачів вищої освіти, а і консультації для виявлення та врахування можливої незадоволеності студентів освітнім процесом

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8, однак присутні недоліки, що не є суттєвими. У контексті цього критерію позитивною практикою є реальне залучення роботодавців, що зацікавлені у випускниках даної ОП. Також, сильною стороною є запровадження системи управління якістю. Проте наявні і певні недоліки, зокрема, не достатнє врахування адміністрацією думок студентів, які вони висловили в опитуванні «Молодь проти корупції».

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. Всі нормативні документи, такі як Статут ЧНУ ім. Ю.Федьковича, Етичний кодекс ЧНУ ім. Ю.Федьковича, Правила внутрішнього розпорядку ЧНУ ім. Ю.Федьковича та інші знаходяться у вільному доступі на сайті університету (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs), та на сторінці факультету (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03deanoff/07normdoc>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Університет розміщує на офіційному веб-сайті (сторінці кафедри) проекти освітніх програм не пізніше ніж за місяць до затвердження (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/110p>). Також на цій сторінці наведена електронна пошта для зворотного зв'язку та результати опитування стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП «Гідрологія» в двох редакціях (2017 та 2020 років) розміщена на офіційному веб-сайті університету на сторінці кафедри гідрометеорології та водних ресурсів (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/110p/02magistr>). Робочі програми навчальних дисциплін, силабуси також опубліковані на сторінці кафедри (<http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/03duscupl>). Також на сторінці розміщено каталог вибіркових загальноуніверситетських дисциплін на відповідні навчальні роки (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/07abit/01edprg>). Навчальні плани та робочі навчальні плани, розміщені за посиланням (http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/041student/02work_plany).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На офіційному веб-сайті університету оприлюднюються всі локальні нормативно-правові акти. На сторінках кафедри гідрології та водних ресурсів розміщуються проекти ОП не пізніше, ніж за місяць до затвердження, як і результати опитування стейкхолдерів щодо якості ОП. Також, на веб-сайті присутній повний комплекс навчально-методичного забезпечення та іншої необхідної для роботи та навчання інформації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП та освітня діяльність за цією програмою цілком відповідають Критерію 9 та мають взірцевий характер. Взірцевість освітньо-професійної програми «Гідрологія» магістерського рівня за цим критерієм підтверджується наступним: наявністю чітких та зрозумілих правил щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, які охоплюють всі нормативно-правові акти, що діють у ЗВО; оприлюдненням та наявністю проектів ОП на офіційному сайті університету та оприлюдненим списком пропозицій для удосконалення даної освітньо-професійної програми; достатнім обсягом інформації щодо реалізації освітньої програми, освітнього процесу за цією ОП тощо.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Фесюк Василь Олександрович

Члени експертної групи

Багрій Сергій Михайлович

Дроздова Анжеліка Володимирівна